

Áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số theo quy định của pháp luật Việt Nam : Luận văn ThS / Nguyễn Thị Minh Phương ; Nghd. : TS. Đinh Trung Tụng . - H. : Khoa Luật, 2007 . - 108 tr. + Đĩa mềm + Tóm tắt

Tóm tắt: Làm rõ khái niệm phong tục, tập quán; đặc điểm của phong tục, tập quán; mối quan hệ giữa phong tục, tập quán với pháp luật, quá trình hình thành và phát triển của việc ghi nhận phong tục, tập quán trong pháp luật hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số. Qua đó, đưa ra những kiến nghị về việc xây dựng các quy định của pháp luật hôn nhân và gia đình về việc áp dụng phong tục, tập quán, đặc biệt là các quy định về việc áp dụng các phong tục, tập quán đối với đồng bào dân tộc thiểu số

Trang

Trang phụ bìa

Lời cam đoan

Mục lục

Bảng từ viết tắt

MỞ ĐẦU 1

Chương 1: KHÁI QUÁT CHUNG VỀ VIỆC ÁP DỤNG PHONG TỤC, TẬP QUÁN VỀ HÔN NHÂN VÀ GIA ĐÌNH ĐỐI VỚI ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ 6

1.1. Phong tục, tập quán - khái niệm, đặc điểm và điều kiện áp dụng 6

1.1.1. Khái niệm phong tục, tập quán và phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình 6

1.1.2.	Đặc điểm phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình	10
1.1.2.1.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình có hình thức thể hiện bằng truyền miệng (bất thành văn)	10
1.1.2.2.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình có nội dung phong phú, đa dạng nhưng vẫn mang nặng tính địa phương, tính tộc người	10
1.1.2.3.	Tính tự giác, tự nguyện thực hiện của phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình rất cao	11
1.1.2.4.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình có mối quan hệ gắn bó mật thiết với pháp luật	12
1.1.3.	Điều kiện áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình	17
1.1.3.1.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình chỉ được áp dụng khi pháp luật hôn nhân và gia đình không có quy phạm pháp luật điều chỉnh	18
1.1.3.2.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình chỉ được áp dụng đối với một số tranh chấp về hôn nhân và gia đình khi các chủ thể trong quan hệ hôn nhân không có thỏa thuận	19
1.1.3.3.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình chỉ được áp dụng khi phong tục, tập quán đó phù hợp với những nguyên tắc cơ bản của pháp luật hôn nhân và gia đình	20
1.1.3.4.	Phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình được áp dụng khi phong tục, tập quán đó thể hiện tính hợp lý, tiến bộ, không trái đạo đức xã hội	21
1.2.	Ý nghĩa của việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	23
1.2.1.	Ý nghĩa về mặt xã hội	23
1.2.2.	Ý nghĩa về mặt pháp luật	24
1.3.	Quá trình phát triển của pháp luật Việt Nam trong việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	25

1.3.1.	Pháp luật phong kiến với việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	25
1.3.2.	Pháp luật thời kỳ Pháp thuộc với việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	30
1.3.3.	Pháp luật Việt Nam từ Cách mạng tháng Tám năm 1945 đến nay với việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	32
1.3.3.1.	Từ năm 1945 đến năm 1959	32
1.3.3.2.	Từ năm 1959 đến năm 1986	34
1.3.3.3.	Từ năm 1986 đến năm 2000	37
1.3.3.4.	Từ năm 2000 đến nay	39
	Chương 2: ÁP DỤNG PHONG TỤC, TẬP QUÁN VỀ HÔN NHÂN VÀ GIA ĐÌNH ĐỐI VỚI ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ THEO PHÁP LUẬT HIỆN HÀNH VÀ THỰC TIỄN ÁP DỤNG	42
2.1.	Áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số theo pháp luật hiện hành	42
2.1.1.	Kết hôn	42
2.1.2.	Quan hệ pháp luật giữa vợ và chồng, giữa cha, mẹ và con, đăng ký nuôi con nuôi, quan hệ giữa các thành viên khác trong gia đình, dòng họ	47
2.1.2.1	Quan hệ pháp luật giữa vợ và chồng	47
2.1.2.2.	Quan hệ pháp luật giữa cha mẹ và con	51
2.1.2.3.	Đăng ký nuôi con nuôi	53
2.1.2.4.	Quan hệ giữa các thành viên khác trong gia đình, dòng họ	58
2.1.3.	Ly hôn	59
2.2.	Thực tiễn áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	62

2.2.1.	Nhận xét chung	62
2.2.2.	Thực tiễn áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số	68
	Chương 3: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ ÁP DỤNG PHONG TỤC, TẬP QUÁN VỀ HÔN NHÂN VÀ GIA ĐÌNH ĐỐI VỚI ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ	76
3.1.	Sự cần thiết phải hoàn thiện pháp luật hôn nhân và gia đình nhằm nâng cao hiệu quả áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình	76
3.2.	Phương hướng hoàn thiện pháp luật hôn nhân và gia đình trong việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình	80
3.2.1.	Việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số phải phù hợp với đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.	80
3.2.2.	Việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số phải phù hợp với nguyện vọng chính đáng của từng dân tộc thiểu số	83
3.2.3.	Việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình đối với đồng bào dân tộc thiểu số phải đảm bảo tính khả thi trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay	87
3.3.	Giải pháp hoàn thiện pháp luật hôn nhân và gia đình trong việc áp dụng phong tục, tập quán về hôn nhân và gia đình	88
3.3.1.	Giải pháp hoàn thiện trong lĩnh vực lập pháp	88
3.3.2.	Những giải pháp hoàn thiện trong lĩnh vực thực thi pháp luật	92
3.3.2.1.	Củng cố và phát triển đội ngũ cán bộ làm công tác thi hành pháp luật, quan tâm đào tạo đội ngũ cán bộ là người dân tộc	92

thiếu số	
3.3.2.2. Nâng cao năng lực, trách nhiệm của các cơ quan nhà nước, các tổ chức xã hội và cán bộ làm việc trong các cơ quan, tổ chức này trong việc thực hiện đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước	94
3.3.2.3. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật để nâng cao ý thức pháp luật cho đồng bào dân tộc thiểu số	95
KẾT LUẬN	100
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	108